

Norðurlenska samarbeiðið verður at leggja á annan bógv

— sigur Magni Dalsgaard, ið umboðið Socialistiskt Ungmannafelag á 21. ársfundi Norðurlanda Ráðsins, sum hildin var um miðjan februar

Í dagunum 17.—21. februar varð hildin 21. ársfundur Norðurlanda Ráðsins, og varð fundurur hildin í Oslo. Eins og á ársfundum, sum verið hava, luttóku, úr Føroyum, umframt tey bæði lögtingsumboðini, umboð fyrri politisku ungmannafelagini. Fyri Socialistiskt Ungmannafelag luttók Magni Dalsgaard, og í samband við hetta, hava vit prátað við hann um ársfundin og annars norðurlandskt samarbeiði.

— Magni, meginparturin av tíð tykkara varð nýtt til skeið, ið hildið varð í samband við ársfundin.

— Ja. Skeiðið varð skipað soleiðis, at biologar, verkfrøðingar o. a. hildu fyrilestrar um t. d. dalking og búskap, og vardi skeiðið í tveir dagar. Aftaná at fyrilestrarir vóru hildnir, var orðaskifti millum ungmannafelagsumboðini. Í sambandi við hetta, kann verða nevnt, at ein ávisur munur varð gjordur, og sluppu t. d. føroysku, íslensku og finsku umboðini ikki rættliga upp í orðaskiftið.

Fundarsamtýkt

Á einum av fundunum, ið hildin varð í samband við skeiðið, lögdu íslendingar fram uppskot til eina fundarsamtýkt, um forðing av, at øll Norðurlondini ikki stuðlaðu Ísland í samband við fiskimarkstúftflytingina á 50 fjórðingar, sum gjord varð í 1. september.

Tá uppskotið ikki varð hovað av øllum luttakarunum á skeiðinum, orsakað av orðingini, vóru fleiri fundir hildnir seinni, til tess at finna eina betri hóskað orðing í samband við fundarsamtýktina, sum íslendingar høvdu ætlað, gjord skuldi verða.

— Tú nevni, at t. d. íslendingar og føroyingar ikki rættliga sluppu upp í orðaskiftið, hvussu merktu tú hetta?

— Tað, sum hinir luttakararnir á skeiðinum vildu, var, at málini, ið viðgjord vóru, skuldu verða meiri generell, og tað tókst sum, at okkara víður-skifti ikki hoyrdu undir henda bólkin, og ávirkan í samband við orðaskiftið gjørdi seg tí galdandi.

— Í samband við broyting í orðingini í uppskoti íslendinga til fundarsamtýkt, varð so nøkur nevndarviðgerð?

— Jú, nevnd varð vald at viðgera uppskotið, og broytti hon orðingina í uppskotinum frá íslendingum. Sjálvur umboðið eg Føroyar í hesi nevnd.

— Samtyktin, sum síðan varð gjord, hvussu ljóðaði hon?

— Ungdommens Nordiske Råd seminar, holdt i Oslo 19. og 20. februar 1973, gjør oppmerksom på den stadig hemningsløse rovdrift på havets ressurer. Behovet for å verne om disse

Textur: Johnsigurd Johannesen

rikdommene bør prinsipielt løses gjennom internasjonale avtaler, men i dag ser det ikke ut til å være mulig å komme frem til en slik overenskomst.

For de nordiske kyststaterne er det av stor betydning at fiskeressursene bevares for å trygge bosetningen i lokalsamfunn og fiskevær langs kysten. Seminarier vil derfor understreke behovet for at kyststatene sikres retten til havets ressurer i og over deres del av kontinentalsokkelen.

Seminarieret gir på denne bakgrunn sin helhjertede støtte til den islandske fiskerigrænses utvidelse til 50 sjømil, uttrykker sin glede over den finske president holdning til saken, og beklager sterkt, at de andre nordiske regjeringene ikke har været villige til å støtte islendene i denne deres livsviktige kamp for vern mot rovdraft på fiskebestanden.

Føroya umboðini lögdu tó dent á, at fáa eitt iskoyti, og byggi hetta iskoyti á røðu J. Fr. Øregaard, lögtingsformann.

— Hvussu ljóðar iskoytið?

— Tað ljóðar soleiðis:

Det må likevel gis adgang til å oprette særskilte avtaler for de nordiske land — eksempelvis for Færøene — for at fiske innenfor fiskerigrænsene. Slike avtaler må grunngis i spesielle næringsøkonomiske behov.

— Tú nevni, at skeiðið vardi í tveir dagar. Hvat gjordu ungmannafelagsumboðini hinar dagarnar, ársfundurin varð hildin?

— Hinar dagarnar vóru vit í Stórtinginum og lýddu á røðarar. Vit fingi eintøk av røðunum, ið hildnir vóru, eftir at tær vóru prentaðar.

Norðurlandskt samarbeiði trivist illa

— Tað hevur verið nevnt, at norðurlenska samarbeiðið trivist sera illa. Hvar er áskoðanin, nú tú hevur verið á ársfundi?

— Eftir mínum tykki eru

møguleikarnir fyrri norðurlandska samarbeiðið góðir, men spurningurin er bert, um hesi møguleikar verða nýttir á rættan hátt. Hetta kemst fyrst og fremst av, at einstok norðurlond hava luttøku í Felagsmarknaðin. Hetta kom eisini fram undir orðaskiftinum í Stórtinginum. Nevnt varð í hesum sambandi, at norðurlenska samarbeiðið als ikki hevur tilveru sína longur, orsakað av luttøkuni í Felagsmarknaðinum.

— Noreg fór ikki upp í Felagsmarknaðin. Hvat søgdu norðmenn t. d. um hesi víður-skifti?

— Teir høvdu onki uppskot, men talaðu teir mest um tað ógreiðu, sum er galdandi, hesum víður-skiftum víðvíkjandi.

— Orsakað av, at einstok norðurlond eru farin upp í Felagsmarknaðin, eru so lutir í norðurlenska samarbeiðinum hornvir?

— Ja, búskaparliga samarbeiðið hevur í hvussu er onga tilveru meir.

— Mettu menn, at norðurlenska samarbeiðið í síni heild er vikin?

Jú, einstakir røðarar høvdu hesa meting. M. a. nevndi Poul Dam, úr danska SF-flokkinum, hetta.

— Sjálvur meti eg, at ið hvussu er mentunarsamarbeiðið í Norðurlondum er av stórum týdningi, við tað at norðurlandskir síðir eru rættliga líkir, og kanska just tí, átti norð-

urlenska samarbeiðið at hava betri trivnað enn tað hevur, í staðin fyrri at leggja so stóran dent á samarbeiði við lond sunnanfyri, sum gjørt verður.

— Heldur tú, at norðurlanda samarbeiðið, orsakað av, at einstok norðurlond eru farin upp í Felagsmarknaðin, sjálvvirkandi er vikin?

— Eg dugi ikki at siga nakað um hatta longu, men sagt skal tó verða, at norðurlenska samarbeiðið sum frálíður verður at leggja á annan bógv enn higartil, m. a. orsakað av, at Danmark er farið upp í Felagsmarknaðin. Eg meti, at norðurlenska samarbeiðið fer ikki at falla fyrri bakka, hóast Danmark er farið upp í Felagsmarknaðin.

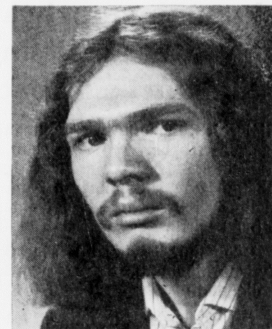
— Eg skilji, at tú ikki ert viðhaldsmaður Felagsmarknaðins, metir tú av hesi orsök, at tey norðurlond, sum standa uttanfyri, eiga at seta tiltøk í verk mótevgis Felagsmarknaðinum?

— Helst skuldi tað verið so, men tað verður í slíkum sambandi bert talan um ynski-dreyrar.

Endurreisn av SU?

— Var tú saman við umboðum fyrri socialistisk ungmannafelag í øðrum Norðurlondum?

— Ja, eg var saman við øðrum umboðum, og høvdu vit áhugavert orðaskifti um norðurlandskt víður-skifti. Á einum av fundinum, sum eg var sam-

Magni Dalsgaard — norðurlenska samarbeiðið verður at leggja á annan bógv.

an við øðrum socialistiskum umboðum, talaðu vit m. a. um endurreisn av SU, og lovaðu teir at senda okkum tilfar.

— Eg skilji, at SU ikki er nakað virkisamt felag í løtuni. Hvarjar ætlanir hevur felagið?

— Vit hava havt nakrar fundir, og eru tað eldri SU-arar, sum hava luttikið á fundunum. Á hesum fundum hevur verið talað um ymisk mál, ið hava almennan áhuga.

— Meir tú sjálvur, at felagið kann koma í eina so tryggja legu, sum tað var í, áðrenn tað fór fyrri bakka?

— Jú, tað meti eg, og havi góðar vónir.

— Takk fyrri prátið.

john.—

Rættleiðing

Vildi SOSIALURIN hýst mær hesum brevi:

Nú oyn dagin segði oyn føroyingur við meg í oynum gildi, at eg hevði havt framsýning í Føroyum. Eg mátti siga við hann, at tað visti eg onki um.

Gekk eg mær oman á Koltorvíð, har á bokasavnum var oyn 14. September, hvar so sanniliga stóð at lesa oytt ummæli eftir Steinbjørn B. Jacobsen av einari listaframsýning, hvar eg skal hava verið oyn. Sjálvur voyt eg onki um hesa framsýning.

Hetta er sama lagið, sum fyrri nøkrum árum síðani, tá eg var í Hollandi millum annað, og oyn yrking var prentað í føroyska blaðnum Glugganum, sum eg var sagdur at hava yrkt, og sum eg tá var so góð-trúgvín at trúgva at tað var oytt mistak, sum sagt var, men sum

við nærri kanning visti seg at vera alt annað enn oytt mistak.

Síðsta summar let eg nakrar myndir inn í tveir «kunsthandl» í Føroyum: Atelier v/ R. Rasmussen í Havn og Fridu Zachariassen í Klaksvík. Í hesum «kunsthandlum» (haldið mær til góðar, um eg ikki brúki rætt hoyti) fari eg at hava ting, eg havi gjørt, um eg havi nakað at lata, og so loyni R. Rasmussen og Frida Zachariassen eru interesserað. Men annars fari eg í framtíðini ikki aftur at hava nakað virksemt av nokrum slag alment í Føroyum innanfyri tað, sum verður kallað kulturur ella andsliv — hetta geri eg í staðin fyrri alt livið at sita og skriva rættleiðingar orsakað av skrapugjølum í føroysku andaverðini.

Keypmannahavn 1.3. 1973.

Páll K. Purkhús.

* * *

Suðurfisk útbyggjast til stórvirki!

Eg skal her stutt takka lögmanni fyrri aftursvarið í blaðnum tann 7. februar.

Tað má so vera heilt greitt

nu, at Suðurfisk ikki skal líkviderast, men útbyggjast skjótast gjørligt, og vóna vit held oðl við tær, at hetta skal eydnast bæði skjótt og gott, tí stórvirki er á slíkum virki í Vági. At tað er meira enn pláss nokk í Suðuroy fyrri tveimur stórrum fiskavirkjum, er tað ongín ivi um.

Hvat tú akkurát meinar við at fáa lagt stóði undir eitt stórvirki — ella rættari eina nýskipan av Suðurfisk — kann eg ikki vita, men tað fara vit so at siggja í hesum hálvári, og so leingi kann bíðast, men lat tað ikki vara ov leingi, og lat fram um alt ikki tað nýggja virkið verða grundað á sandbotni, sum tað gamla hevur verið tað.

At tað núverandi virkið í Vági skal hava meira virði enn 1.5 ella 1.6 milj. kr., tað eru vit valla samdir um, men eg havi ikki sæð rakstrartølini.

Við takk og kvøðu

jbm.

Keypið

frá teimum, sum týna í

SOSIALINUM